TRADUCERE NEOFICIALĂ

PROIECT INTEGRAT
PRIVIND MIGRAȚIA ȘI DEZVOLTAREA LOCALĂ (MIDL)

Țara: Republica Moldova

Titlul proiectului: Proiect Integrarea Migrației în Dezvoltare Locală

Obiectivele proiectului conform Cadrului de Parteneriat Națiunile Unite - Republica Moldova:

Obiectivul 1.1: Consolidarea instituțională: transparență, responsabilitate și eficiență sporite ale autorităților publice centrale și locale

Obiectivul 2.1: Oamenii au acces la dezvoltare regională mai durabilă, la oportunități economice – în special, în inovație și agricultură, și la munca decentă

Obiectivul 2.1.2: Autoritățile publice locale și partenerii din Nord, Centru, Sud, Chișinău, regiunile de dezvoltare UTA Gagauz Yeri și Transnistria au în mai mare măsură posibilitatea de a avea acces echitabil la servicii de calitate

Obiectivul 2.4: Protecție socială: Oamenii se bucură de un acces echitabil la un sistem îmbunătățit de protecție socială

Durata Proiectului:	2015-2018
Început/Sfîrșit planificat:	august 2015 – decembrie 2018 (prima etapă de implementare august 2015- August 2017)
Agenția de Implementare:	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
Buget total estimat:	2,819,840 USD (1,941,385 USD pentru perioada august 2015- august 2017)
SDC	2,819,840 USD

Numele și semnăturile partenerilor (sub) naționali și organizațiilor participante

Organizație UN	Autorități Naționale Coordonatoare
Dafina GERCHEVA *Coordonator Rezident ONU* *Reprezentant Rezident* *PNUD - Moldova* *Semnătura*	***Sergiu PALIHOVICI*** *Secretar General al Guvernului* *Cancelaria de Stat a Guvernului Republicii Moldova* *Semnătura* *Data și Ștampila*

Data și Ștampila	

Cuprins

1. Lista abrevierilor 3
2. Sumar executiv 4
3. Analiza situației și a condițiilor premergătoare 5
4. Justificarea proiectului 7
5. Strategia de intervenție 9
5.1. Metodologia 9
5.2. Logica intervenției 11
6. Grupuri țintă și beneficiari 18
7. Acoperire geografică și criterii de selectare a comunităților țintă 20
8. Sustenabilitatea proiectului 20
9. Matricea riscurilor 22
10. Gestionarea și coordonarea proiectului 24
11. Raportare, monitorizare și evaluare 27

Anexa 1. Intervenții actuale și precedente relevante 27

Anexa 3. Cadrul Logic 27

Anexa 4. Bugetul 27

1. Lista abrevierilor

ABDO – Abordare bazată pe Drepturile Omului
AdB – Asociație de Băștinași
ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă
Apa San – Proiectul Elvețian de Apă și Sanitație din Moldova
APC – Autorități Publice Centrale
APL – Autorități Publice Locale
ATOFM – Agenție Teritorială de Ocupare a Forței de Muncă
AVR – Programul de Reîntoarcere Voluntară Asistată
BCIS – Biroul Comun de Informații și Servicii
BRD – Biroul pentru Relații cu Diaspora, Cancelaria de Stat
CALM – Congresul Autorităților Locale din Moldova
CIM – Cooperare Intercomunitară
CCD – Comitetul de Coordonare al Proiectului
CEDAW – Comitetul Națiunilor Unite pentru Eliminarea Discriminării față de Femei
ESP – Echipa de Susținere a Proiectului,
IASCI – Agenția Internațională pentru Informație din Țara de Origine
GIZ – Întreprinderea Federală Germană pentru Cooperare Internațională
M&E – Monitorizare și Evaluare
M&D – Migrație și Dezvoltare
MIDL – Proiectul Integrarea Migrației în Dezvoltarea Locală
MMPSF – Ministerul Muncii, Protecției Social și al Familiei
MOMID – Integrarea Migrației în Strategiile de Dezvoltare a Moldovei
OIM – Organizația Internațională pentru Migrație
OSC – Organizație a Societății Civile
PCDLI – Program Comun de Dezvoltare Locală Integrată
PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
PPP – Parteneriat Public-Privat
SDC – Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
SysLab – Laboratorul Sistemelor pentru Inovație și Angajare în Cîmpul Muncii
UE – Uniunea Europeană
UN Women – Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor
USAID – Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională

2. Sumar executiv

Guvernul recunoaște angajamentul său de a corela migrația și dezvoltarea la nivel local, dar, la momentul actual, nu există o abordare comprehensivă și integrată privind migrația și dezvoltarea locală și, pînă în prezent, nu există nici o intervenție tangibilă și sistematică în acest domeniu. La moment, sunt foarte puține, sau lipsesc în totalitate sinergiile și acțiunile comune între intervențiile de dezvoltare locală și programele actuale care vizează migrația, deoarece majoritatea politicilor și proiectelor din domeniul migrației și dezvoltării sunt implementate la nivel național, în timp ce autoritățile publice locale (APL) nu dispun de capacitățile și abilitățile necesare pentru a elabora și implementa acțiuni de integrare a migrației în dezvoltarea locală. În acest sens,există o necesitate clar conturată de a acorda o atenție sporită și de amobiliza capacități substanțiale spre o rdare mai programatică și comprehensivă a migrației și dezvoltării locale în Republica Moldova.

Instituțiile de stat de diferite nivele conștientizează tot mai mult faptul că migrația este unul dintre factorii de dezvoltare; acest lucru este valabil mai cu seamă cu referire la migranți și potențialul aport al cestora pentru comunitățile lorde baștină, adus prin îmbunătățirea serviciilor esențiale locale (apă, canalizare, educație, sănătate și servicii sociale), prin transferul de cunoștințe și abilități și prin crearea oportunităților generatoare de venituri.

Proiectul propus este conceput pentru a susține autoritățile publice centrale (APC) și cele locale în elaborarea și implementarea politicilor strategice, a metodologiilor și instrumentelor legate de migrația temporară, permanentă și circulară și corelarea acestora cu procesele de dezvoltare locală, ceea ce va permite inițierea și implementarea în continuare a serviciilor îmbunătățite și a inițiativelor comune generatoare de venituri, astfel asigurînd accesul egal pentru femei, copii, tineri, vîrstnici, persoane cu dizabilități, și alte grupuri de populație din localitățile țintă. Mai mult decît atît, proiectul are la bază o abordare de replicabilitate, cu potențial pentru extindere, prin consolidarea intensivă a capacităților autorităților publice naționale și locale de a planifica/gestiona mai eficient bugetele și de a gestiona serviciile publice cu participarea membrilor comunității, inclusiv a migranților.

Obiectivul general al proiectului este: *comunitățile afectate de migrație beneficiază de servicii locale de bază îmbunătățite, și anume aprovizionarea cu apă și sanitație, sănătate, serviciile sociale și educație, precum și au acces la oportunități generatoare de venituri, inclusiv susținere mai semnificativă pentru reintegrarea în cîmpul muncii a persoanelor revenite.*

Avînd în vedere contextul specific al dezvoltării locale, situația actuală și necesitățile curente, proiectul stabilește două obiective principale:
Obiectivul 1: Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă sunt abilitate, posedă capacități și resurse pentru a presta servicii calitative de reintegrare în cîmpul muncii tuturor persoanelor revenite.
Obiectivul 2: Autoritățile publice locale au capacități și resurse de a implica membrii comunității, inclusiv migranții și de a promova transferul de cunoștințe (know-how) din străinătate în scopul îmbunătățirii serviciilor esențiale locale și oferirii oportunităților pentru activități generatoare de venituri.

Ambele componente ale proiectului evidențiază asumarea responsabilității guvernului și consolidarea capacităților la nivel național și local pentru a permite dezvoltarea socio-economică, a asigura susținere pentru ocuparea forței de muncă, a reduce disparitățile și inegalitățile, a oferi oportunități generatoare de venituri și a asigura o dezvoltare locală durabilă. Proiectul va aplica o abordare bazată pe respectarea drepturilor omului și a egalității de gen, inclusiv modele de abilitare și mobilizare a comunității cu implicarea migranților, precum și diverse instrumente menită feficientizeze furnizarea serviciilor.

Intervenția susține punerea în aplicare a priorităților naționale de dezvoltare și, răspunde în același timp provocărilor de reformă inițiate de Uniunea Europeană. Ea este bazată pe prioritățile stabilite în Programul Guvernului 2015-2018, Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2020, Strategia Națională de Descentralizare 2012-2015, Strategia privind Migrația și Azilul, Strategia Națională privind Egalitatea de Gen, Cadrul de Parteneriat al Națiunilor Unite 2013-2017, Strategia de Cooperare a Elveției cu Republica Moldova pentru 2014-2017. Proiectul tine cont, de asemenea, de recomandarea expusă în Raportul Grupului de lucru pentru Revizuirea periodică Universală a Republicii Moldova privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor.

3. Analiza situației și a condițiilor premergătoare

În ultimii ani, Republica Moldova a înregistrat o dezvoltare socio-economică pozitivă, dar mai puțin stabilăatingînd una dintre cele mai mari rate de creștere economică în regiune în anul 2013, de 8%. Creșterea economică a fost determinată de creșterea consumului, însoțită de impulsionarea remitențelor trimise de către migranții moldoveni, care au constituit aproape 21% din PIB. Împreună cu efectul macroeconomic al remitențelor la nivel național, sumele bănești trimise din străinătate au contribuit, în mare parte, la abilitarea unor segmente ale grupurilor dezavantajate, la reducerea sărăciei, sporirea nivelului de școlarizare al copiilor și stimularea afacerilor la nivel local[1]. Cu toate acestea, una dintre principalele provocări și preocupări ale autorităților de stat rămîne a fi asigurarea dezvoltării social-economice durabile a țării. Totodată, efectele pozitive ale dezvoltării economice sunt slab simțite de comunitățile rurale, deoarece discrepanțele dintre mediul rural și cel urban sunt în continuă creștere[2]. Populația rurală rămîne a fi cea mai vulnerabilă, atît din punct de vedere al bunăstării sociale și economice, cît și a securității acesteia.

Vulnerabilitatea populației din mediul rural este condiționată în mare parte de accesul limitat la serviciile de bază - educație, ocrotire a sănătății, aprovizionare cu apă potabilă și salubritate, precum și lipsa locurilor de muncă, acesta fiind factorul major care servește drept impuls pentru populația aptă de muncă să caute oportunități mai bune în străinătate. Potrivit datelor recente, 38% din populație nu are acces la apă potabilă și în jur de 43% din populația rurală nu este conectată la infrastructura de aprovizionare cu apă[3].

Lipsa serviciilor de bază în multe zone rurale este, de asemenea, condiționată de capacitățile instituționale și financiare reduse ale APL de a asigura un mediu socio-economic favorabil. Fragmentarea excesivă a mediului rural și capacitățile financiare limitate ale APL sunt una din principalele preocupări ale reformei de descentralizare în proces de desfășurare, care are drept scop consolidarea autonomiei publice locale

[1]Sinteză Politică - UNDP

[2] Potrivit Biroului Național de Statistică, în 2014 diferența de venituri între populația rurală și urbană a fost de 469 lei în medie; transferul de bani din străinătate fiind important pentru 23,2% din venitul gospodăriei rurale, în comparație cu 12,7% în zonele urbane.

3 Studiu sociologic privind accesul femeilor și bărbaților din categoriile vulnerabile la servicii și procesul decizional la nivel local, UN WOMEN, 2012

și îmbunătățirea managementului public local și al celui de prestare a serviciilor, asigurînd beneficii egale ale reformei pentru toți cetățenii, inclusiv pentru categoriile vulnerabile. Deși au fost realizate progrese importante în cadrul reformei de descentralizare (a fost creat un nou sistem financiar care acordă mai multăautonomie financiară APL), totuși îmbunătățirea calității vieții oamenilor, în special a categoriilor vulnerabile, rămîne în continuare o prioritate pe agenda de reforme a Guvernului.

După ultimele alegeri parlamentare, Guvernul nou-format a reiterat angajamentul și disponibilitatea sa de a pune în aplicare un program complex de activitate a Guvernului, avînd integrarea europeană ca și pilon fundamental de ordin politic. Recentul Raport de Progres privind Politica Europeană de Vecinătate a inclus concluzii mixte, subliniind că elaborarea documentelor de politici și armonizarea legislației este dinamică și cuprinzătoare, în timp ce procesul de punere în aplicare este lent și cauzează probleme în sectoarele-cheie. În același timp, actualele documentele strategice adoptate în Moldova reflectă transformările sistemice și modificările considerabile în multe domenii prioritare - educație, migrație și dezvoltare, agricultură durabilă, dezvoltare locală și regională, precum și buna guvernare.

După 2009, provocările și oportunitățile nevalorificate ale dezvoltării naționale și locale au creat o nouă paradigmă de dezvoltare în Strategia Moldova 2020, care evidențiază importanța creării unor sinergii între intervențiile sociale și economice, multiplicînd astfel impactul reformelor și asigurînd durabilitatea acestora. Noua paradigmă de dezvoltare socio-economică a Republicii Moldova a creat o nouă abordare a migrației, maximizînd efectul pozitiv al acesteia și exploatînd potențialul său de dezvoltare la nivel național și local. Conform studiilor recente, circa 479,000 moldoveni sunt migranți, dintre care 370,000 fiind considerați migranți pe termen lung, iar 109,000 sunt migranți circulari. Cu toate că 59% din migranți și-au exprimat intenția de a reveni în Republica Moldova, pînă recent, migrația a fost analizată ca un fenomen social cu un impact negativ asupra dezvoltării țării.

Începînd cu 2010, migrația și dezvoltarea au fost recunoscute atît de către autorități naționale cît și de către comunitatea internațională drept un subiect important pe agenda de dezvoltare a țării. Odată cu adoptarea Strategiei Naționale privind Migrația și Azilul[4] și semnarea decretului Prim Ministrului nr.58-d[5], a fost stabilit un mecanism complex de integrare a migrației, la nivel național, și au fost efectuate intervenții la nivel de politici și strategii pentru a asigura un cadru juridic și instituțional durabil pentru migrație și dezvoltare[6]. În același timp, Biroul pentru Relații cu Diaspora a creat modele și activități importante pentru consolidarea încrederii, participarea activă și implicarea migranților și a familiilor acestora în dezvoltarea națională și locală, prin promovarea transferului de cunoștințe, aexpertizei, a aptitudinilor și fondurilor, a reîntoarcerii și reintegrării, și a oportunităților de angajare. Sunt date clare și studii, care indică asupra faptului că migrația este un fenomen local și că cele mai multe intervenții au fost realizate la nivel național. Există un decalaj evident în abordarea participativă și complementară a unor astfel de probleme sensibile cum ar fi cele de gen, migrație și incluziune socială la nivel local. La momentul actual, nu există un cadru de politici care ar veni să susținăpolitici de implicarea migranților în dezvoltarea locală, deoarece migrația lipsește în totalitate din principalele strategii de dezvoltare locală, precum și din Strategia Națională de Descentralizare[7].În timp ce studiile arată ca mai mult de 44,000 de migranți au intenția clară de a se reîntoarce în Republica Moldova, multe din serviciile solicitate atît de migranți, cât șide familiile acestora nu sunt disponibile sau dificil de a fi accesate la nivel local. Conform

4 Strategia Națională privind Migrația și Azilul din 06.01.2012
[5] Decretul Prim Ministrului nr. 58 din 07.06.2013
[6]Proiectul MOMID, implementat de către PNUD și OIM
[7] În 2016, Strategia Națională de Decentralizare va fi revizuită

ultimelor date[8], 73% din migranți au exprimat o necesitate absolută de asistență în partea ce ține de asigurarea oferirii unor servicii de angajare în cîmpul muncii și recrutare, inclusiv recunoașterea calificărilor acestora, după reîntoarcerea în țară. În condițiile în care circa 32% de migranți, predominant femei, sunt angajați în țările de destinație în activități de îngrijire socială și de menaj, aceasta este atît o provocare cît și o oportunitate pentru APC și APL pentru crearea unui mediu favorabil pentru angajare, care să permită valorificarea abilităților migranților pentru un sistem durabil și incluziv de asistență socială în Republica Moldova. Lipsa unor politici și servicii în domeniul reîntoarcerii și reintegrării pentru migranți și familiile lor au fost percepute ca fiind provocări în favorizarea migrației temporare, permanente și circulare în Moldova. Toate acestea duc la excluderea în continuare a migranților din comunitate și la gradul insuficient de valorificare a potențialului financiar și social ale acestora. În pofida existenței documentelor strategice în domeniul M&D și a unor realizări obținute la nivel național, nu există nici o legătură coerentă și programatică între autoritățile publice centrale și locale abilitate în acest domeniu, precum și sunt limitate capacitățile acestora de a mobiliza rezultativ membrii comunității, în special migranții, femei și bărbați, pentru a contribui la dezvoltarea comunităților de baștină, axate pe îmbunătățirea serviciilor de bază la nivel local, transferul de cunoștințe și abilități, și crearea oportunităților de angajare și generatoare de venituri. Mai mutl decît atît, există o lipsă de capacități instituționale, cunoștințe și modele viabile, care ar permite implementarea eficientă politicilor în domeniul M&D și a unui program, la fel eficient,de implicare și de mobilizare a comunității și a migranților la nivel local. Autoritățile publice locale rareori abordează acest aspect, ceea ce, într-o mare măsură, împiedică canalizarea eforturilor de dezvoltare locală spre valorificarea migrației în favoarea potențialului de dezvoltare, sau spre reducerea consecințelor negative ale acestui fenomen pentru dezvoltarea locală.

4. Justificarea proiectului

Deși studiile demonstrează dorința migranților de a investi în comunitățile lor de baștină și Guvernul își asumă angajamentul de a corela migrația și dezvoltarea la nivel local, la momentul actual nu există o abordare sistematică,la nivel de program privind migrația și dezvoltarea locală și nu există intervenții semnificative în domeniu.

Este evidentă lipsa de sinergii și acțiuni comune între inițiativele de dezvoltare locale și programele actuale de migrație. Proiectele de dezvoltare locale nu iabordează în mod explicit aspectul migrației, în timp ce cele mai multe dintre programele privind migrația sunt concentrate în primul rînd la nivel național. Instituțiile de toate nivelele guvernamentale conștientizează tot mai mult faptul că migrația este unul dintre factorii de dezvoltare; acest lucru este valabil mai ales pentru înșiși migranții și posibilitatea implicării acstora pentru dezvoltarea comunității de baștină. Există o necesitate evidentă de a acorda atenție și capacități substanțiale unei abordări mai programatice și comprehensive a migrației și dezvoltării locale în Republica Moldova, atît la nivel de politici cît și local. Astfel, proiectul va răspunde la următoarele necesități prioritare identificate pentru intervenție:

- ***Lipsa și/sau gradul limitat de aplicare a politicilor și a serviciilor de reîntoarcere și reintegrare pentru migranți și familiile lor sunt printre cele mai mari provocări în asigurarea incluziunii migranților în Republica Moldova.*** Toate acestea duc la excluderea ulterioară a migranților și potențialului lor financiar din comunitate și la insuficiența valorificării sociale a potențialului acestora. La nivel național, există un stimulent puternic și un angajament de a asigura un mediu de mobilitate cuprinzător, bazat

[8] Studiu de piață Moldova: Maximizarea Impactului Migrației asupra Procesului de Dezvoltare, IASCI și CIVIS, desfășurat în cadrul proiectului "NEXUS Moldova" finanțat de Uniunea Europeană și SDC (2013)

pe drepturile omului. Asigurarea unei politici coerente, bazate pe drepturile omului în domeniul migrației forței de muncă și a unui cadrul legal implementat la nivel local va aduce la o dezvoltare umană mai calitativă și la obținerea unor indicatori de performanță socio-economică mai buni, necesari pentru o mai apropiată integrare în Uniunea Europeană

- ***În prezent, APL din Moldova nu dispun de capacitățile, abilitățile, cunoștințele și modelele necesare pentru a răspunde nevoilor migranților în procesul de elaborare și implementare a politicilor locale, precum și de mobilizare a migranților în procesul de implementare eficientă a priorităților la nivel local.*** Din acest punct de vedere, justificarea proiectului este văzută prin integrarea priorităților și aspectelor de migrație naționale existente în procesul de guvernare locală integrată și management public, astfel promovînd incluziunea membrilor comunității și a migranților și implicarea acestora în dezvoltarea comunităților, cu accent pe îmbunătățirea serviciilor de bază la nivel local (apă și canalizare, ocrotirea sănătății, educație și servicii sociale), transferul de cunoștințe și abilități și creare a oportunităților de angajare în cîmpul muncii.

- Pe lîngă rolul evident al migranților, **există necesitatea de a facilita crearea și participarea organizațiilor diasporei/migranților la nivel local și regional**. Organizațiile respective ar putea mobiliza resurse financiare și de altă natură pentru inițierea acțiunilor pentru beneficiul comunității. Astfel de acțiuni colective promovează dezvoltarea socio-economică, atenuînd, în același timp, unele discrepanțe, inegalități și provocări cauzate de migrație.

Planul Național de Acțiuni pentru punerea în aplicare a Acordului de Asociere RM-UE 2014-2016 prevede gestionarea eficientă a migrației forței de muncă, cu obiectivul de a consolida impactul pozitiv asupra politicilor de dezvoltare și de ocupare a forței de muncă, care are ca scop creșterea numărului și calității locurilor de muncă (Titlul IV, Capitolul 4). De asemenea, același document (Titlul IV, Capitolul 1) prevede dezvoltarea capacităților instituționale ale APL de a atrage resurse financiare pentru elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiilor de dezvoltare locală și asigurarea unui mecanism puternic participativ în procesul decizional la nivel local și furnizarea eficientă a serviciilor.

Strategia de cooperare SDC 2014-2017 pentru Republica Moldova oferă cadrul strategic principal pentru susținerea din partea Elveției acordată Republicii Moldova. Proiectul propus va contribui direct la realizarea Programului Tematic Adițional Migrație și Dezvoltare. Acesta este pe deplin în conformitate cu opțiunile identificate în Strategie: consolidarea relațiilor cu diaspora/migranții din Republica Moldova și promovarea mecanismelor de implicare umană, socială și financiară a acestora în dezvoltarea comunităților lor de baștină; acordarea asistenței pentru consolidarea capacităților autorităților naționale și locale din Republica Moldova de a gestiona procesele de migrație și crearea de sinergii între acest proiect și domeniile de ocrotire a sănătății și aprovizionare cu apă.

"Guvernarea Democratică, Echitatea Justiției și Drepturile Omului" și "Dezvoltarea Umană și Incluziunea Socială" sunt două din cele trei domenii principale de cooperare stabilite în Cadrul de Parteneriat Națiunile Unite - Republica Moldova pentru 2013-2017, care conțin astfel de prevederi cum sunt "creșterea transparenței, responsabilității și eficienței autorităților publice centrale și locale" și "Oamenii se bucură de acces la dezvoltarea regională mai durabilă, oportunități economice și locuri de muncă decente".

În conformitate cu cele expuse mai sus, PNUD propune o inițiativă menită să exploreze posibilitățile unei legături sistemice și eficiente între migrație și dezvoltarea locală. Actualmente, la nivel central, fiecare entitate de stat, rsponsabilă pentruproiectarea politicilor ia în considerație impactul migrației în procesul de elaborare a noilor politici și de evaluare a impactului acestora. De asemenea, în toate ministerele de resort au fost desemnate puncte focale pentru reîntoarcere și reintegrare. Prin urmare, proiectul propus oferă cadrul pentru tranziția de la nivel central la nivel regional și local. Această schimbare ar permite garantarea faptului că politicile elaborate la nivel național au ajuns la beneficiarii primari și ar servi drept sursă pentru dialogul politic ca și experiență și bune practici obținute în acest domeniu.
Propunerea ia în considerație oportunitățile de dezvoltare și provocările dezvoltării locale, precum și potențialul autorităților publice locale, a membrilor comunității și migranților de a se implica și a contribui la îmbunătățirea serviciilor locale și activitățile generatoare de venituri prin perspective bazate pe drepturile omului și egalitate de gen. Acest lucru este deosebit de relevant pentru comunitățile cu un nivel ridicat de migrație și șomaj, migrație internă, precum și cu probleme care vizeazătineretul, ocrotirea sănătății și educația, și infrastructura. Prin intermediul unei guvernării locale consolidate, a managementului public local îmbunătățit, și a unor modele viabile de mobilizare și implicare, APL, împreună cu migranții și membrii comunității – bărbați și femei – vor fi capabili să contribuie, în comun, la îmbunătățirea standardelor de viață pentru toate grupurile comunitare, astfel asigurînd accesul la serviciile de bază și creînd un mediu social-economic favorabil.

5. Strategia de intervenție

5.1. Metodologia

Abordările metodologice cheie care urmează să fie aplicate de către proiectul propus sunt următoarele: *consolidarea capacităților de elaborare și implementare a politicilor, mobilizare comunitară pentru abilitare, crearea parteneriatelor și inovația* - toate includ principiile participării, transparenței, responsabilității, egalității de gen și nediscriminării.

Activînd în 166 de țări, PNUD utilizează prezența sa la nivel global și experiența sa pentru a susține națiunile să-și consolideze instituțiile prin susținerea elaborării politicilor, proceselor, abilităților, cunoștințelor, de care au nevoie, pentru a-și îmbunătăți performanța și a contribui la realizarea obiectivelor naționale de dezvoltare. Prezentul proiect va fi ghidat de ***abordarea "dezvoltarea capacităților în 5 pași"***[9] **a** PNUD: implicarea părților interesate la dezvoltarea capacităților; evaluarea capacităților și necesităților; formularea unui răspuns privind dezvoltarea capacităților; punerea în aplicare a răspunsului privind dezvoltarea capacităților; evaluarea dezvoltării capacităților. Cele trei nivele ale capacităților: crearea unui mediu care să permită procesul (politici, legislație, etc.), nivelul organizațional (politici interne, acorduri, proceduri și cadre) și nivelul individual (competențe tehnice, cunoștințe și experiență) vor fi abordate de proiectul propus, deoarece ele sunt reciproc interactive. Astfel, la nivel central, vor fi consolidate capacitățile MMPSF, ANOFM și ATOFM de prestare a serviciilor de reintegrare în cîmpul muncii, iar la nivel locale - APL, membrii comunității, inclusiv migranții, vor obține cunoștințe și competențe de planificare participativă, întocmire a bugetului și furnizare eficientă a serviciilor.

În activitatea la nivel regional și local, va fi aplicat principiul bine testat de ***mobilizare a comunității pentru abilitare*** - ajustat la domeniul de aplicare și necesitățile proiectului – asigurînd că toate intervențiile și

[9] http://www.undp.org/content/dam/aplaws/publication/en/publications/capacity-development/support-capacity-development-the-undp-approach/CDG_Brochure_2009.pdf

inițiativele-pilot sunt planificate, desfășurate și gestionate cu implicarea maximă a beneficiarilor (membri ai comunității, inclusiv migranți), asigurîndu-se astfel dreptul de proprietate asupra inițiativelor. Mobilizarea comunității este un proces, prin care acțiunea este stimulată de însăși comunitatea, sau de către alții, migranții de exemplu, care este planificată, efectuată și evaluată de către membrii comunității, grupuri și organizații în mod participativ și susținut pentru a îmbunătăți standardele generale de viață în regiuni. Procesul de mobilizare a comunității este, de asemenea, perceput ca un instrument eficient dede împuternicire femeilor și a grupurilor vulnerabile.

Parteneriate – în toate intervențiile atît la nivel central cît și local, APC și APL, prin intermediul organelor reprezentative ale acestora, (CALM) și membri ai comunității, inclusiv migranții se vor reuni (în special privind formularea și implementarea politicilor, instruire, mobilizare a comunității pentru abilitare și asociațiile după orașul natal) pentru a identifica cele mai eficiente modalități de cooperare pentru furnizarea serviciilor de reintegrare, precum și pentru modernizarea serviciilor publice locale, transferul de cunoștințe, și crearea oportunităților de angajare în cîmpul muncii în comunitățile lor de origine.

Inovație – deoarece provocările de dezvoltare devin tot mai complexe, inter-conectate și ritmul de schimbare nu are precedent, devine mult mai important de a răspunde provocărilor complexe cu soluții agile și flexibile, precum și a schimba modul standard de acționare. Din 2012, PNUD a investit în explorarea inovației prin asigurarea finanțării inițiale a inițiativelor, avînd convingerea că inovația apare prin explorarea practică a noilor modalități de abordare a problemelor vechi. Acest proiect nu va fi o excepție, deoarece în cadrul lui vor fi testate astfel de modele ca colectarea din mai multe surse (crowdsourcing) a ideilor membrilor comunității și migranților,a grupurilor de bărbați, femei, tineri etc., scheme de susținere, aplicații mobile și TIC pentru furnizarea de servicii mai bune, etc..

Astfel, după cum se vede din cele expuse mai sus, integrarea migrației în dezvoltare locală necesită o abordare sistematică, tangibilă și programatică. ***Proiectul actual este propus să fie bazat pe rezultatele obținute în timpul punerii în aplicare a 3 faze ale PCDLI (2007-2015)***, care a pus în practică cea mai mare parte a abordărilor metodologice și cadrelor strategice menționate mai sus. Acest proiect aplică o planificare integrată și sistematică de dezvoltare și management local, prin includerea atît a nivelului central cît și a celui local. PCDLI a creat o platformă durabilă de intervenție la nivel central, prin sprijinirea Guvernului în promovarea și punerea în aplicare a reformei de descentralizare, iar la nivel local, concentrîndu-se asupra consolidării capacităților și creării unor mecanisme pentru îmbunătățirea serviciilor publice locale și crearea oportunităților generatoare de venituri, urmînd principiile protecției drepturilor omului și egalității de gen. În prezent, mai mult de 200 de APL sunt capabile de a planifica și a stabili în mod strategic prioritățile inițiativelor de dezvoltare locală, dispun de sisteme și proceduri puse în aplicare pentru a asigura gestionarea mai eficientă a resurselor financiare și umane, a achizițiilor publice și prestării serviciilor publice locale. PCDLI a implementat o abordare inovatoare de furnizare a serviciilor eficiente prin cooperare intercomunitară (CIM) la nivel local, avînd ca beneficiari mai mult de 100,000 de oameni, care se bucură de servicii îmbunătățite de aprovizionare cu apă și sanitație, de gestionare a deșeurilor solide, întreținere a drumurilor, dezvoltare economică locală și iluminare stradală. Pentru a asigura durabilitatea și replicarea CIM, a fost perfecționat cadrul de reglementare, care să permită crearea și funcționarea întreprinderilor CIM.

Pentru a asigura maximizarea impactului și a obține rezultate tangibile, intervenția proiectului prevede **sinergii puternice cu BRD/OIM și Nexus**, ca parte componentă a intervenției programatice, finanțate de către SDC. Astfel, în cadrul primei componente, PNUD va coordona îndeaproape și va facilita schimbul de

bune practici cu NEXUS privind serviciul de reintegrare în cîmpul muncii pentru femeile și bărbații reveniți, precum și proiectarea și funcționalitatea mecanismului de referire, în care NEXUS este o componentă cheie. PNUD va colabora, de asemenea, cu OIM, avînd la baza acestei conlucrări experiența îndelungată a OIM de activitate comună cu MMPSF privind serviciile de reintegrare și 'localizarea' punctelor focale pentru reintegrare. Pentru a asigura o legătură eficientă și fiabilă între prioritățile la nivel național și local privind M&D, PNUD va conlucra în strînsă legătură cu BRD/OIM asupra următoarelor: testarea în comunitățile țintă propuse de PNUD a conceptelor și metodologiilor, care au fost deja elaborate (privind crearea și consolidarea asociațiilor diasporei, VRP, scheme de susținere), instituționalizarea și cooperarea cu punctele focale locale pentru migrație, elaborarea în comun a unui program general de migrație și dezvoltare, consolidarea capacității de dezvoltare pentru CALM. De asemenea, PNUD va alimenta încontinuu procesul decizional și perfecționarea cadrului de reglementare, care este în competența BRD/OIM, cu lecții învățate și rezultate ale activității la nivel local (furnizarea datelor dezagregate după gen privind migranții, colectate de APL și de la asociațiile locale de migranți, pentru bazele de date privind cartografierea diasporei; va împărtăși lecțiile învățate privind schemele de susținere testate la nivel local pentru a fi luate în considerație la ajustarea cadrului normativ privind schemele de susținere; va oferi cele mai bune practici pentru asociațiile diasporei, pliante, etc.).

5.2. Logica intervenției

Obiectivele și rezultatele proiectului

Obiectivul general al proiectului este: **Comunitățile afectate de migrație beneficiază de servicii locale de bază îmbunătățite, și anume aprovizionarea cu apă și sanitație, sănătate, servicii sociale și de educație, și au acces la oportunități generatoare de venituri, inclusiv susținere mai semnificativă pentru reintegrarea în cîmpul muncii a persoanelor repatriate.** Proiectul își propune să acorde sprijin APC și APL în dezvoltarea și implementarea politicilor strategice, a metodologiilor și procedurilor legate de migrația temporară, permanentă și circulară și a strategiilor de dezvoltare locală, ceea ce ulterior va permite elaborarea și punerea în aplicare a inițiativelor de îmbunătățire a serviciilor integrate și a celor generatoare de venituri, asigurînd acces egal pentru femei, copii, tineri, vîrstnici, persoane cu dizabilități și alte grupuri ale populației din localitățile selectate. Mai mult decît atît, proiectul este conceput ca o abordare replicabilă, cu potențial pentru extindere, cu consolidarea intensă a capacităților autorităților publice naționale și locale de a planifica, gestiona, calcula bugetul și implementa mai eficient managementul serviciilor publice cu participarea membrilor comunității, inclusiv a migranților.

Avînd în vedere contextul specific de dezvoltare locală, situația actuală și necesitățile, proiectul stabilește două **Obiective:**

Obiectivul *1:* Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă sunt abilitate, au capacități și resurse pentru a presta servicii calitative de reintegrare în cîmpul muncii tuturor persoanelor revenite.

Obiectivul *2:* Autoritățile publice locale au capacități și resurse de a implica membrii comunității, inclusiv migranții și de a promova transferul de cunoștințe (know-how) din străinătate în scopul îmbunătățirii serviciilor de bază locale și de a oferi oportunități pentru activități generatoare de venituri.

Primul obiectiv al proiectului: Odată cu adoptarea de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a Planului de Acțiuni privind stimularea reîntoarcerii și reintegrării muncitorilor migranți, a fost creat un cadru strategic pentru reîntoarcere și reintegrare, în scopul asigurării și a susținerii migrației circulare, temporare și permanente. Acordarea asistenței în implementarea acestui Plan de Acțiuni este importantă din doua motive: sustenabilitatea eforturilor M&D la nivel național și local și crearea și implementarea serviciilor publice calitative și integrate pentru toate grupurile de populație, inclusiv femeile și bărbații migranți. Proiectul va acorda asistență directă Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Agențiilor de Ocupare a Forței de Muncă în elaborarea și implementarea unei politici cuprinzătoare de reintegrare și reangajare și a unui cadru de procedură, pentru a presta în mod eficient și calitativ servicii de angajare la nivel local în 10 Agenții-pilot de Ocupare a Forței de Muncă, în strînsă colaborare cu alți parteneri naționali și locali de referință – NEXUS, Syslab, BCIS și alții. De asemenea, elaborarea noii Strategii Naționale privind Ocuparea Forței de Muncă va stabili noi priorități de muncă, în conformitate cu situația curentă și obiectivele de dezvoltare națională.

Al doilea obiectiv al proiectului: eforturile se vor concentra pe consolidarea capacităților APL de a efectua planificarea, întocmirea bugetului și gestionarea serviciilor publice cu participarea membrilor comunității, inclusiv a migranților. Un accent deosebit va fi plasat pe capacitățile autorităților publice locale de a mobiliza și implica membrii comunității și migranții în furnizarea eficientă a serviciilor locale, transferul de cunoștințe și competențe, ocuparea forței de muncă și crearea oportunităților generatoare de venituri. Abilitarea și implicarea membrilor comunității și a migranților prin intermediul schemelor de susținere și a Asociațiilor de Băștinași (AdB) este considerată o componentă vitală pentru dezvoltarea locală. Un accent deosebit va fi pus pe modernizarea infrastructurii și furnizarea de servicii prin intermediul cooperării inter-municipale și a altor forme de cooperare. Pentru a asigura abordarea integrată și echitabilă a managementului și dezvoltării la nivel local, asistență pentru dezvoltarea inițiativelor de transfer de cunoștințe și competențe, precum și pentru implementarea creării inovatoare a locurilor de muncă și a activității economice, vor fi acordate oportunități de promovare a investițiilor, cu un accent special pe migranți și membrii comunității. O atenție deosebită îi va reveni asigurării egalității de gen, precum și includerii grupurilor vulnerabile - copii, persoanele în etate, persoanele cu dizabilități, minoritățile - o temă transversală în implementarea proiectului.

<u>Rezultate și activități ale proiectului</u>

Rezultatul 1.1. Ministerul Muncii, Protecției Social și Familiei (MMPSF) și Agențiile teritoriale de Ocupare a forței de Muncă (ATOFM) dispun de cadrul de politici, instituțional, bugetar necesar pentru prestarea serviciilor de reintegrare în cîmpul muncii.

În conformitate cu acest Rezultat, proiectul va acorda asistență MMPSF în elaborarea metodologiilor pentru implementarea Planului de Acțiuni pentru Reîntoarcere și Reintegrare a Muncitorilor Migranți, precum și elaborarea și promovarea noii Strategii Naționale privind Ocuparea Forței de Muncă, care să integreze aspectele legate de migrație.

Activitatea 1.1.1. Asistență acordată MMPSF în elaborarea, revizuirea și implementarea unor metodologii, reglementări și proceduri pentru instituționalizarea și funcționalitatea punctelor focale pentru reintegrare în cadrul Agențiilor Teritoriale de Ocupare a Forței de Muncă (ATOFM).

În cadrul acestei activități, proiectul va acorda asistență MMPSF și ANOFM în conceptualizarea și implementarea la nivel local a modelului de serviciu de reintegrare. Experți locali și internaționali vor acorda asistență MMPSF în elaborarea politicilor, reglementărilor și procedurilor pentru instituționalizarea și funcționalitatea punctelor focale pentru reintegrare în cadrul Agențiilor Teritoriale de Ocupare a Forței de Muncă. Va fi elaborat un pachet de măsuri de consolidare a capacităților (instruiri și ateliere de lucru) și acordat MMPSF și punctelor focale din cadrul a 35 angajați ai ATOFM, pentru a-și perfecționa capacitățile de implementare a politicilor și reglementărilor de reintegrare. MMPSF va primi asistență în asigurarea coordonării și cooperării cu toate instituțiile relevante. În cele din urmă, proiectul va acorda asistență MMPSF în crearea unei baze de date (într-un format similar cu sistemul electronic de management a documentelor), care va conecta Ministerul și ATOFM, astfel facilitînd managementul informației și colaborarea.

Activitatea 1.1.2 Asistență MMPSF evaluarea și dezvoltarea noii Strategii naţionale de ocuparea forţei de muncă, luînd în consideraţie specificul migraţional al ţării

Această activitate vine să răspundă cererii de angajare în cîmpul muncii a migranților și contribuie direct la realizarea Planului Național de Acțiuni pentru implementarea acordului de Asociere RM-UE privind elaborarea și punerea în aplicare a politicilor strategice de ocupare a forței de muncă. Astfel, proiectul va acorda asistență MMPSF în evaluării gradului de implementare a actuale Strategii Naționale de Ocupare a Forței de Muncă, iar apoi în baza acestei evaluări, MMPSF va primi asistență în elaborarea noului document strategic privind ocuparea forței de muncă, care va încorpora aspectele migrației integrarea aspectelor de gen și experiența regională. O serie de aproximativ 10 consultări publice (3 în Chișinău și 7 în regiuni), vor fi organizate de către MMPSF pentru revizuirea Strategiei Naționale de Ocupare a Forței de Muncă, cu toate părțile interesate relevante, în colaborare strînsă cu ATOFM, CALM, NEXUS și BCIS. În baza comentariilor primite, MMPSF va primi asistență în includerea feedbackului primit în document. În mod special, vor fi întreprinse eforturi pentru a promova aprobarea noii Strategiei, a Planului de Acțiuni și a procedurilor, a metodologiilor și reglementărilor care vor veni să susțină reintegrarea în cîmpul muncii.

Rezultatul 1.2 Punctele focale pentru reintegrare din cadrul Agențiilor Teritoriale de Ocupare a Forței de Muncă vor dispune de toate instrumentele necesare, cunoștințe și competențe pentru a acorda susținere pentru reintegrare în cîmpul muncii a persoanelor revenite, în colaborare strînsă cu NEXUS, SYSLAB, și BCIS.

Activitățile prevăzute pentru realizarea acestui obiectiv presupun dezvoltarea capacităților tuturor punctelor focale pentru reintegrare din cadrul a 35 Agenții Teritoriale de Ocupare a Forței de Muncă. Suplimentar, vor fi selectate 10 ATOFM pilot pentru a efectua testarea furnizării serviciilor de reintegrare în cîmpul muncii sensibile la gen, care mai departe vor fi extinse de către ANOFM. Capacitățile acestor instituții vor fi sporite prin activități de instruire adiționale, îmbunătățirea condițiilor de muncă, organizarea evenimentelor pentru stabilirea relațiilor/contactelor la nivel local și schimbul de bune practici.

Activitatea 1.2.1. Crearea și consolidarea capacităților punctelor focale de a utiliza în mod corespunzător procedurile, a furniza servicii de calitate de reintegrare în cîmpul muncii și a se adresa la alți furnizori relevanți de servicii publice din cadrul societății civile sau din sectorul privat la nivel local
Acest proiect va acorda asistență MMPSF să efectueze o revizuire a structurilor, sistemelor și platformelor existente în cadrul ATOFM, care să susțină activitățile de reintegrare desfășurate de punctele focale, care vor fi instituționalizate. În baza evaluării, va fi elaborat un pachet de măsuri de consolidare a capacităților punctelor focale pentru reintegrare privind furnizarea de către aceștia a serviciilor calitative de reintegrare în cîmpul muncii. Programele de instruire vor fi însoțite de consiliere privind suportul pentru reintegrare în cîmpul muncii. De asemenea, va fi elaborat și implementat un mecanism de referire, care să includă toți furnizorii de servicii de angajare în cîmpul muncii - NEXUS, BCIS, Syslab și altele. Aceasta va constitui baza pentru o Rețea Naționala pentru Reintegrare mai extinsă, la nivel central și local, formată din toate serviciile publice care furnizează informații și servicii relevante migranților repatriați. Acest lucru va garanta faptul că în orice moment, cînd migrantul va accesa mecanismul/sistemul, el/ea va primi informații despre serviciile publice și private disponibile. Vor fi depuse eforturi permanente pentru managementul codificării și partajarea cunoștințelor. Va fi elaborat și distribuit pe scară largă un ghid care va conține cele mai bune experiențe ale unor modele țintă. Vor fi organizate Reuniuni bi-anuale în scopul partajare cunoștințelor pentru reprezentații celor 35 de puncte focale pentru reintegrare, pentru a li se prezenta cele mai recente actualizări în domeniul serviciilor de reintegrare existente.

Activitatea 1.2.2. Acordarea asistenței tehnice necesare pentru furnizarea serviciilor de reintegrare
Vor fi selectate 10 Agenții Teritoriale de Ocupare a Forței de Muncă (cu acoperire națională – Nord, Sud și Centru, inclusiv Găgăuzia) pentru implementarea deplină a metodologiilor și reglementărilor privind furnizarea serviciilor de reintegrare sensibile la gen, elaborate în cadrul activității 1.1.1. În baza unei evaluări rapide a necesităților acestor 10 ATOFM (privind capacitățile și dotarea tehnică), va fi organizată dezvoltarea profundă a capacităților, va fi acordată îndrumare și consiliere, precum și asistență tehnică în formă de echipamente și mobilier de bază. La nivel local, pentru punctele focale pentru reintegrare din cadrul a 10 ATOFM, vor fi organizate evenimente pentru stabilirea relațiilor/contactelor și vizite de studiu.

Rezultatul 2.1 Autoritățile publice locale dispun de cunoștințe, abilități și instrumente necesare pentru a se implica în comun cu membrii comunității, inclusiv migranții, în proiectarea și punerea în aplicare a serviciilor publice îmbunătățite (apă și sanitație, ocrotirea sănătății, educație și servicii sociale) și a inițiativelor generatoare de venituri.

Conform acestui obiectiv, proiectul va acorda autorităților publice locale asistență în implicarea femeilor și barbaților, membri ai comunității, și a migranților în toate procesele de dezvoltare locală - de la planificare pînă la întocmirea bugetului și punerea în aplicare a inițiativelor locale, care vor conduce la servicii publice îmbunătățite, precum și la dezvoltare economică durabilă la nivel local. Crearea inițială a asociațiilor de băștinași din rîndurile migranților va fi susținută astfel încît să contribuie semnificativ la dezvoltarea comunităților de baștină.

Activitatea 2.1.1.Consolidarea capacităților APL privind gestionarea proceselor legate de migrație, implicarea membrilor comunității și a migranților în planificarea, întocmirea bugetului, implementarea, monitorizarea și evaluarea furnizării eficiente a serviciilor

Pentru a asigura conștientizarea și cunoașterea de către APL țintă a proceselor legate de migrație, va fi elaborat și realizat un pachet de măsuri de instruire, în coordonare cu BRD/OIM, însoțit de consiliere permanentă a reprezentanților celor 20 APL țintă. Vor fi dedicate eforturi separate procesului de informare a APL-urilor despre mecanismul de referire, care conține informații cu privire la serviciile publice și private disponibile pentru femeile și bărbații migranți și proiectele specifice furnizate de societatea civilă (elaborate conform activității 1.2.1).

Pentru a sprijini APL-rile în efortul de implicare a migranților împreună cu alți membri ai comunității, în participarea la dezvoltarea locală, proiectul va ajusta metodologiile de planificare locală, de bugetare și mobilizare pentru abilitare, elaborate anterior, punînd accent pe implicarea migranților. Vor fi efectuate activități de consolidare a capacităților APL și a grupurilor comunitare pentru a pune în aplicare aceste metodologii în cele 20 de comunități țintă, inițial consolidînd capacitățile de consultanță naționale în acest domeniu. Ca rezultat al metodologiilor ajustate, 20 de comunități țintă vor fi susținute în elaborarea planurilor de dezvoltare locală, în conformitate cu principiile drepturilor omului și echității de gen (ABDO), avînd migrația pe deplin integrată. Toate metodologiile elaborate si setul de instruiri vor fi transferate Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) pentru replicarea lor în continuare în rîndul membrilor acestora, inclusiv Rețelei Femeilor Primari din cadrul CALM. În plus, CALM va primi asistență prin intermediul unui grant pentru dezvoltarea capacităților sale instituționale și distribuirea metodologiilor elaborate și a bunelor practici printre membrii săi. Reprezentanții CALM vor fi implicați în toate evenimentele de consolidare a capacităților la nivel local, obținînd astfel o mai bună conștientizare a legăturilor dintre dezvoltarea locală și gestionarea migrației, precum și a oportunităților de a stabili relații/contacte de rețea.

Activitatea 2.1.2. Sprijin pentru implementarea proiectelor locale de îmbunătățire a serviciilor alese împreună cu participarea activă a migranților și a membrilor comunității (folosind cooperarea intercomunitară, PPP-urile și alte instrumente)

În baza planurilor de dezvoltare locală (elaborate în cadrul activității 2.1.1), 20 de comunități țintă vor primi asistență pentru identificarea, formularea și planificarea inițiativelor de îmbunătățire a serviciilor (apă și sanitație, gestionarea deșeurilor solide, ocrotirea sănătății, educație și servicii sociale, etc.) în comun cu APL, cu membrii comunității și cu migranții. Vor fi aplicate tehnici inovatoare de *mobilizare a comunității pentru abilitare* și *planificare a* serviciilor, cu sprijinul consultanților contractați. Va fi acordată asistență tehnică și sprijin pentru îmbunătățirea serviciilor locale prin intermediul unor proceduri de selecție transparente și a unei evaluări tehnice de rigoare (cu studii de fezabilitate). În baza abordărilor deja testate pentru îmbunătățirea serviciilor și furnizarea lor în cadrul PCDLI, propunerea este de a implementa ambele inițiative de îmbunătățire a serviciilor, la nivel de comunitate, precum și cooperarea intercomunitară privind îmbunătățirea serviciilor. Astfel, 15 comunități vor beneficia de asistență în îmbunătățirea celor mai critice servicii publice printr-un grant de pînă la 20 000$[10] fiecare. Suplimentar, 5 servicii cu potențial de a fi implementate prin cooperare intercomunitară (CIM), grupate în jurul a 2-4

[10] Suma asistenței pentru serviciile comunitare este stabilită conform practicilor curente ale PCDLI. Cu toate ca această sumă nu este atît de mare încît să acopere necesitățile comunității, se mizează pe cofinanțarea APL-urilor, migranților și membrilor comunității prin intermediul schemelor de susținere.

comunități și mai multe, vor beneficia de asistență în sumă de pînă la 75 000$ per serviciu[11] (pentru îmbunătățirea serviciilor de prioritate comună).
Pentru ambele tipuri de proiecte, APL participante vor urma să contribuie cuaproximativ 20% cofinanțare;contribuția în % a membrilor comunității și a migranților
urmează a fi stabilite la o etapă ulterioară, prin intermediul schemelor de susținere (care vor fi elaborate în cadrul activității 2.2.1). Comunitățile noi vor fi adăugate în cazul în care acestea se vor încadra în "cluster" (grup), în vederea extinderii numărului total de beneficiari ai proiectului. Prestarea eficientă a serviciilor și sustenabilitatea va fi asigurată prin dezvoltarea capacităților operatorilor de servicii de a gestiona și menține serviciile nou-create/extinse (prin instruire, asistență tehnică și vizite de studiu). De asemenea, APL și furnizorii de servicii se vor familiariza cu practicile locale (BCIS, NEXUS, Syslabs) și internaționale de gestionare eficientă a serviciilor cu implicarea membrilor comunității și a migranților, prin cel puțin cinci vizite de studiu în țară și cel puțin o vizită de studiu internațională.

Activitatea 2.1.3. Promovarea oportunităților de investiții pentru membrii comunității și migranți, prin sprijinirea creării locurilor de muncă inovatoare și dezvoltării activităților economice în 20 de comunități țintă.

Proiectul va sprijini consolidarea capacităților APL țintă de a evalua, planifica, implementa și monitoriza activitățile de dezvoltare economică locală, ceea ce va duce in cele din urma la o dezvoltare rurală și creștere economică durabilă. APL, împreună cu membrii comunității, inclusiv migranții vor beneficia de asistență pentru a evalua potențialul economic și oportunitățile de creștere la nivel local, inclusiv identificarea avantajului competitiv al comunității lor, ceea ce va fi reflectat în planurile de dezvoltare locală a comunității (parte a activității 2.1.1). În baza planurilor elaborate, APL vor fi susținute să promoveze sistematic oportunitățile de investiții în rîndul migranților, inclusiv a investitorilor, prin exerciții de branding al comunității (instruire inițială, urmată de consiliere). Proiectul va consolida capacitățile APL de a interacționa cu întreprinderile existente și structurile lor asociative, la nivel local, inclusiv cele conduse de migranți, construind astfel un dialog durabil cu aceștia. Va fi susținută crearea și consolidarea capacităților asociațiilor de afaceri/grupurilor de rețea/cluburilor de afaceri/consiliilor economice în 20 de comunități țintă.

Acest proiect va acorda asistență APL-urilor vizate în crearea unui mediu economic local, care să contribuie la stimularea investițiilor locale. Un asemenea mediu de afaceri favorabil va crea premize pentru APL să poată oferi informațiipentru investitori despre:oportunitățile și condițiile de înființare a afacerilor locale ; cadrul normativ local privind inițierea afacerilor(eliberarea licențelor, permiselor etc.); disponibilitatea resurselor deținute la nivel local pentru înființarea și funcționarea afacerilor locale, precum și despre necesitatea și disponibilitatea utilităților și servicii locale, etc.Proiectul va oferi oportunități pentru re-investirea remitențelor prin intermediul instruirilor și consilierii pentru migranți și alți membri ai comunității, pentru a dezvolta abilități de a iniția și/sau extinde și a gestiona afaceri locale mici, pe baza modelelor elaborate anterior în cadrul PCDLI. Cel puțin 20 de afaceri locale vor fi sprijinite prin subvenții de pînă la 5000 $, fiecare cu o co-finanțare asigurată (% urmează a fi stabilit), în baza unor

[11] Pentru actualul program PCDLI, asistența CIM a constituit 100,000 USD per cluster de comunități și este considerată o sumă rezonabilă a grantului, date fiind necesitățile, tipurile serviciilor modernizate și numărul beneficiarilor. Avînd în vedere că proiectul propus va avea co-finanțare din diverse surse, suma de 75,000 USD pare una fezabilă pentru obținerea unor rezultate concrete, după cum se prevede.

metodologii și criterii de selectare clare, inclusiv inovația și numărul de noi locuri de muncă create. Antreprenorii locali vor fi susținuți în atragerea finanțărilor adiționale, în acest mod fiind create sinergii cu proiectele existente, consultanța și furnizorii de instruire. Cele mai bune practici/istorii de succes în domeniul dezvoltării economice locale vor fi identificate și cu cel puțin 5 vizite de studiu organizate la nivel local, pentru schimb de experiență (pentru APL și reprezentanțiiasociațiilor de afaceri). Pentru acest component specific, se va asigura o colaborare strînsă cu NEXUS privind modelele de afaceri create.

Rezultatul 2.2. Migranții, în comun cu autoritățile publice locale dispun de capacități, modele și competențe pentru a crea și gestiona mecanisme inovatoare de suport și asociații de băștinași (AdB) la nivel de raion/oraș/comunitate pentru transferul de cunoștințe și competențe, îmbunătățirea serviciilor locale și activități generatoare de venituri.

Ca urmare a acestui obiectiv, va fi susținută crearea a 20 de asociații de băștinași ale migranților originari din comunitățile și raioanele în care va fi implementat proiectul, stimulînd astfel comunicarea sistemică între aceștia și interacțiunea AdB cu APL din comunitățile lor de origine. Astfel, experiența BRD/OIM în înființarea și consolidarea organizațiilor din diaspora va fi utilizată și reprodusă la nivel local, inițiativă care nu a fost realizată anterior pentru astfel de asociații ale diasporei.

Activitatea 2.2.1. Suport pentru crearea și consolidarea capacităților a 15 Asociații de Băștinași (AdB) prin intermediul unei platforme de cooperare durabilă între APL, AdB și ONG-le locale

Ca și parte a metodologiilor de stabilire a profilului comunității (ajustat în cadrul activității 2.1.1), APL vor fi susținute în efectuarea unui exercițiu extins privind identificarea și cartografierea migranților din comunitățile lor. Această bază de date/registru local va servi drept instrument pentru stabilirea unei comunicări permanente cu membrii comunității aflați în străinătate și va conține informații privind profilurile migranților, inclusiv a celor circulari, ceea ce va completa informațiile pentru baza de date privind cartografierea diasporei, care urmează să fie elaborată de către BRD/OIM și folosită ulterior în cadrul Programului de Reîntoarcere Voluntară Asistată (AVR).

Prin aplicarea metodologiei comune privind crearea asociațiilor diasporei (care urmează să fie elaborată în cadrul intervenției curente de către BRD/OIM), proiectul va sprijini înființarea a 15 asociații locale ale migranților provenind din cele 20 de comunități țintă, le va dezvolta capacitățile prin intermediul a 3 programe de instruire privind gestionarea pozițiilor de lider și de membru; managementul proiectelor; colectarea fondurilor și comunicarea, de asemenea elaborat de către BRD/OIM. Asociațiile vor fi implicate activ în sprijinirea proiectelor mici din comunitățile lor de baștină, aceasta fiind o parte a procesului de mobilizare și un element de abilitare. Crearea rețelelor și schimbul permanent de experiență și de bune practici vor fi promovate de către proiect, inclusiv prin întrevederi bianuale (începînd cu al 2-lea an de implementare).

În baza celor mai bune practici internaționale și Programului de Reîntoarcere Voluntară Asistată implementat la nivel național de către BRD/OIM, proiectul va sprijini membrii asociațiilor de băștinași să se întoarcă în comunitățile lor de origine pentru contribui la transferul de abilități și cunoștințe în scopul de a susține APL în managementul public local, în prestarea serviciilor, precum și în alte domenii de interes comun. Astfel, un număr estimat la 40 de migranți (2 persoane pe fiecare comunitate țintă pe durata desfășurării proiectului) vor fi încurajați să acorde asistență APL și membrilor comunității în domeniile menționate mai sus.

Activitatea 2.2.2 Dezvoltarea și pilotarea unor modele de implicare a migranților pentru îmbunătățirea serviciilor locale și activităților generatoare de venituri

Proiectul va colabora intens cu BRD/OIM în eforturile comune de a testa și implementa modele de afaceri viabile pentru platformele schemelor de suport. Proiectul va aduce o valoare adăugată prin identificarea schemelor viabile pentru implicarea și participarea migranților la nivel local. Membrii asociațiilor locale de migranți - din Moldova și de peste hotare - vor fi implicați în dezvoltarea de modele/scheme de susținere inovatoare la nivel comunitar, prin finanțare și transformare a inițiativelor antreprenoriale și sociale în realitate, stimulînd astfel dezvoltarea economică locală, crearea locurilor de muncă și reducerea sărăciei, precum și îmbunătățirea furnizării serviciilor.

Actorii comunității locale și membrii asociațiilor teritoriale vor fi susținuți în mobilizarea resurselor pentru inițiativele de îmbunătățire a serviciilor locale (identificate și dezvoltate în cadrul activității 2.1.2) și activitățile generatoare de venituri. Vor fi depuse eforturi pentru a oferi instruire membrilori asociațiilor de băștinași și antreprenorilor locali pentru putea prezenta cu succes proiectele/afacerile și a putea utiliza platformele de susținere existente (comunicarea, utilizarea de instrumente mediatice).

În baza experienței din teren, un șir de recomandări pentru punerea în aplicare în mod eficient la nivel național a platformelor de afaceri vor fi codificate și transmise către BRD/OIM, care vor desfășura activități similare la nivel național și vor include concluziile locale în politicile naționale. Cele mai bune practici privind modele de afaceri de succes identificate vor fidiseminate pe larg.

Rezultatul 2.3. Populația și publicul cheie conștientizează potențialul migrației pentru dezvoltarea locală

Activitatea 2.3.1 Promovarea bunelor practici și a lecțiilor învățate, în cadrul evenimentelor naționale, și prin intermediul mass-media; organizarea unei campanii de sensibilizare pentru o dezvoltare locală incluzivă a migranților, în strînsă colaborare cu partenerii pentru M&D.

Pentru a face aduce la cunoștința publicului importanța corelării dintre migrație și dezvoltarea locală, dar și pentru a îmbunătăți și eficientiza comunicarea între autoritățile publice centrale și locale, migranți și părțile interesate din cadrul comunităților, va fi elaborat și implementat un pachet de măsuri în domeniul comunicării. Astfel, istoriile de succes, care reflectă rezultatele cooperării între APC, APL și membrii comunității, inclusiv migranții, vor fi codificate, publicate și diseminate prin intermediul canalelor video/audio, TV, a canelelor de comunicare online precum și a publicațiilor OIM/BRD, ale Asociațiilor Diasporei și NEXUS. De asemenea, vor fi organizate campanii de informare și sensibilizare privind potențialul migrației și dezvoltarea locală, cu utilizarea canalelor și mijloacelor de comunicare online și offline ale partenerilor M&D (www.din.md, www.nexus.md, rețele sociale, etc.). Ca și parte componentă a acestor campanii, vor fi organizate o serie de evenimente naționale cu participarea reprezentanților APL, APC, migranților, avînd ca scop prezentarea bunelor practici și a lecțiilor învățate din implementarea proiectului.

6. **Grupuri țintă și beneficiari**

Obiectivul 1. Ministerul Muncii, Protecției Social și Familiei și Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă sunt abilitate și dispun de capacități și resurse pentru a presta servicii calitative de reintegrare în cîmpul muncii pentru toate persoanele revenite.

- **MMPSF** este principalul beneficiar și partener în procesul de implementare a proiectului. Mandatul Ministerului în domeniul migrației și dezvoltării va fi susținut, în mod specific prin: înaintarea propunerilor și recomandărilor de politici pentru operarea modificărilor legislative în domeniul muncii și migrației; elaborarea și implementarea documentelor de politică și strategie legate de domeniul migrației și muncii; asigurarea unui cadrul de reglementare și procedural corespunzător pentru prestarea corespunzătoare a serviciilor pentru toți cetățenii, inclusiv pentru migranți.
- **ANOFM** va beneficia de asistență tehnică și expertiză în proiectarea și implementarea adecvată a serviciilor de reintegrare în cîmpul muncii pentru toate persoanele revenite la nivel local și aplicarea mecanismelor de referire. O componentă consistentă, sensibilă la dimensiunea de gen, de consolidare a capacităților va fi realizată prin formarea punctelor focale de reintegrare în cîmpul muncii, care vor fi responsabile în cadrul ANOFM de furnizarea serviciilor calitative de reintegrare în cîmpul muncii a persoanelor revenite și de referirea la alți furnizori de servicii publici, civici sau privați, inclusiv NEXUS, Syslab, BCIS, etc.

Cooperarea cu alte părți interesate relevante, precum sunt Comisia Parlamentară pentru Protecție Socială, Ocrotirea Sănătății și Familiei, reprezentanții societății civile, organizațiile naționale și internaționale, autoritățile publice centrale și locale va fi realizată prin intermediul grupurilor de lucru și a ședințelor de lucru privind dezvoltarea capacităților și a cadrului politic pentru susținerea reintegrării în cîmpul muncii.

Obiectivul 2. Autoritățile publice locale posedă capacitățile și resursele necesare de a implica membrii comunității, inclusiv migranții, și de a promova transferul de cunoștințe din străinătate în scopul îmbunătățirii serviciilor de bază locale și de a oferi oportunități pentru activități generatoare de venituri

- **20 de APLuri** vor beneficia direct din asistența proiectului în planificarea, întocmirea bugetelor locale sensibile la dimensiunea de gen și implementarea inițiativelor de dezvoltare locală cu participarea membrilor comunității și a migranților. Acestea vor fi selectate în timpul primei etape a proiectului și vor fi aprobate de către Comitetul de Coordonare a Proiectului (CCP). În scopul asigurării sinergiei între migrație, inițiativele de dezvoltare locală și durabilitatea impactului proiectului, au fost propuse o serie de criterii de selectare, legate de necesitățile de dezvoltare, capacitatea de implementare a proiectului, migrația, egalitatea de gen și profilul comunității**.**

- în calitate de organizație care reprezintă autoritățile publice locale, **CALM, inclusiv Rețeaua Femeilor Primari** din cadrul CALM vor fi implicați ca fiind părți interesate importante. În baza abilitării sale și a rolului de legătură între autoritățile locale, centrale și organizațiile internaționale, CALM va fi susținut în continuare să reprezinte și să promoveze interesele comune ale autorităților locale, prin adăugarea aspectelor legate de migrație în dezvoltarea locală și diseminarea metodologiilor elaborate și a bunelor practici.

- Un alt grup țintă al proiectului sunt **migranții, membrii comunității, inclusiv femeile, copiii, persoanele în etate, persoanele cu dizabilități și minoritățile**. Atît în calitate de părți interesate active cît și de beneficiarii ai serviciilor îmbunătățite, a activităților generatoare de venituri și oportunităților de creare a locurilor de muncă, acești actori vor beneficia de activitățile proiectului, de granturi, de campanii de conștientizare și comunicare. Asociațiile locale de migranți vor beneficia de suportul proiectului prin implicarea utilă în dezvoltarea comunităților de băștinași. Angajarea și mobilizarea femeilor și bărbaților migranți se va realiza, de asemenea, prin colaborarea strînsă cu OIM, UN WOMEN, NEXUS, BRD, grupurile din diaspora, Ministerul Afacerilor Externe și Integrare Europeană (consulate și ambasade) și alte părți interesate relevante.

7. Acoperire geografică și criterii de selectare a comunităților țintă

Proiectul ca activa în cel puțin ***20 de comunități*** amplasate în regiunile de Nord, Centru și Sud, inclusiv Gagauzia, privind dezvoltarea și consolidarea capacităților APL în guvernare locală, management public, îmbunătățire a serviciilor locale și dezvoltare social-economică, prin modele viabile de implicare și mobilizare a migranților și a membrilor comunității. Idea constă în desfășurarea activității în comunități și orașe semnificativ afectate de migrație și furnizarea serviciilor locale unui număr cît mai mare de oameni.

Un proces de selectare va fi realizat în timpul etapei inițiale a proiectului (în termen de 3 luni de la începutul proiectului). Selectarea va fi un proces de 2 etape: examinarea (screening) comunităților prin prisma criteriilor de eligibilitate și procesul competitiv. În timpul procesului de eligibilitate vor fi luate în considerație următoarele criterii:

<u>Etapa 1 – Examinarea (screening) eligibilității[12]:</u>

- Populația: comunități cu un număr de 4,000 și mai mult de locuitori vor fi eligibile pentru selectare
- Comunități cu un flux al populației mai mare de 20% vor avea prioritate
- Intervenții anterioare susținute de PCDLI, NEXUS și SDC
- Dezvoltarea serviciilor și accesul: bazat pe profilul comunității, lipsa parțială sau totală a serviciilor de bază (sanitație, apă, ocrotire a sănătății și protecție socială) vor fi luate în considerație
- Capacitatea financiară: disponibilitatea APL de a contribui la proiectul de îmbunătățire a a serviciilor cu cel puțin 20%
- Acoperirea geografică va fi respectată; vor fi selectate comunități din regiunile de Nord, Sud și Centru, inclusiv Gagauzia.

<u>Etapa 2 – selectarea competitivă:</u>

Comunitățile care vor îndeplini criteriile propuse vor fi invitate să-și exprime interesul și 20 din ele vor fi selectate în baza unui proces competitiv. Lista comunităților țintă vor fi propuse și aprobate de către CCP.

8. Sustenabilitatea proiectului

Procesul de schimbare inițiat de proiect va produce efecte sistematice și semnificative la nivel de politici, instituțional și de prestare a serviciilor, ceea ce va avea un impact durabil, atît la nivel național și local.

[12] A fost efectuată o examinare (screening) preliminară a comunităților, cu aplicarea majorității criteriilor stabilite. Rezultatele acestei examinări urmează a fi validate și aprobate în timpul etapei inițiale a proiectului.

Bazat pe modelul de acțiune implementat pe orizontală și verticală, proiectul va capta întregul proces de integrare a migrației în agenda de dezvoltare locală și va asigura un cadru strategic și operațional pentru gestionarea migrației circulare, temporare și permanente.
La nivel de politici, elaborarea și aprobarea noii Strategii Naționale privind Ocuparea Forței de Muncă, luînd în considerare specificul migrațional al țării, în strînsă colaborare cu toate părțile interesate relevante, cu respectarea principiului transparenței și participării, reprezintă în sine o investiție pe termen lung, sprijinind astfel guvernul în procesul de aplicare a angajamentelor conform Agendei de Asociere cu UE. Proiectul va sprijini dezvoltarea și punerea în aplicare a modelului de prestare a serviciilor de reintegrare în cîmpul muncii prin elaborarea metodologiei și asistența în implementarea acesteia. Inițiativa va fi pe deplin aplicată în cel puțin 10 ATOFM pilot, iar ulterior reprodusă în continuare la nivel național de către ANOFM. Sustenabilitatea financiară a 35 de puncte focale pentru reintegrare din cadrul ATOFM, este asigurată prin intermediul Cadrului Bugetar Intermediar planificat și aprobat pentru 2015-2016. Totodată, mecanismul de referire aplicat va transmite și consolida cooperarea, comunicarea și optimizarea resurselor între diferite centre de furnizare a serviciilor la nivel local. Planificarea strategică și furnizarea serviciilor publice de către MMPSF și ANOFM, ca și instituții principale în domeniul migrației și ocupării forței de muncă, va fi consolidată în continuare.

Integrarea migrației în agenda de dezvoltare locală va fi asigurată prin introducerea și încadrarea unui mecanism sistematic pentru migrație și dezvoltare în guvernarea locală, managementul public local și furnizarea serviciilor locale. Prin susținere metodologică, instruire și consiliere acordate APL în gestionarea proceselor migraționale, angajarea în comun cu membrii comunității și migranții în planificarea comunitară, întocmirea bugetului, implementarea, monitorizarea și evaluarea în scopul furnizării serviciilor eficiente, APL vor putea să implice în mod util membri comunității și migranții în inițiativele de dezvoltare locală. Mai mult decît atît, pentru diseminarea în continuare și punerea în aplicare la nivel național a procesului de gestionare a migrației, vor fi dezvoltate și consolidate capacitățile CALM, în calitate de organizație principală și reprezentativă a APL. Proiectul va sprijini implementarea proiectelor comune de îmbunătățire a serviciilor în 20 de localități țintă, care vor fi reproduse în continuare. Implementarea și durabilitatea proiectului de îmbunătățire a serviciilor va fi susținută de existența unui cadrul legal și a unor principii de optimizare a resurselor (CIM, PPP și alte forme de cooperare).

Un stimulent major pentru autoritățile publice locale în susținerea relațiile cu comunitățile, este faptul că infrastructura locală adecvată este o condiție prealabilă pentru dezvoltarea economică locală, generarea veniturilor și activitatea de creare a locurilor de muncă. Avînd sisteme perfecționate de aprovizionare cu apă, canalizare, un nivel mai înalt de sănătate, acces la educație și servicii sociale, vor crește nivelul de atragere investițiilor străine sau interne, pentru a promova mediul de afaceri și de a crea locuri de muncă. Modelele de asociații de băștinași create în cadrul proiectului, dacă se vor bucura de succes, vor avea un efect de auto-reproducere prin extinderea către alte grupuri de migranți, originari din alte comunități, care doresc să-și sprijine comunitățile lor de baștină. Cele mai bune practici și lecții învățate în urma activităților implementate la nivel local (de exemplu, cartografierea migranților din comunitățile țintă, schemele de susținere, AdB etc.) vor oferi informații relevante factoriilor de decizie și vor fi reflectate în cadrele de politici și de reglementare în domeniile care vizează migrația și diaspora, susținute de BRD/OIM.

Intervențiile locale implementate cu succes demonstrează rezultate practice pentru locuitori și solicită aplicarea în continuare a procedurilor, metodologiilor și competențelor dezvoltate de autoritățile locale.

Ca parte a proiectului, avînd experiența acumulată și practica de succes în îmbunătățirea condițiilor de viață în timpul implementării MIDL, membrii comunității și migranții vor fi încurajați puternic să continue colaborarea pentru stabilirea priorităților privind necesitățile de dezvoltare, să inițieze un angajament cu autoritățile locale, să mobilizeze resurse, să utilizeze modele de transfer de cunoștințe și competențe și să pună în aplicare inițiative comune de dezvoltare locală.

9. Matricea riscurilor

Riscurile au fost identificate în procesul de formulare și incluse în matricea de mai jos. Matricea riscurilor proiectului se menține pe tot parcursul implementării acestuia pentru a duce evidența riscurilor potențialele pentru proiect și a măsurilor de reducere a acestora.

Descrierea riscului	Tipul categoriei	Acțiuni de gestionare a riscului
Mediul politic nesigur și volatil	Politic/înalt	Proiectul va lua în considerație contextul politic specific care va exista la momentul punerii în aplicare. Punerea în aplicare a activităților va fi planificată și abordată cu prudență, inclusiv planificarea în timp, viabilitatea și aspectul de prezentare
Capacitate limitată a Guvernului de a coordona și implementa activități la nivel local	Operațional/mediu	Proiectul este conceput astfel încît să permită cooperarea și comunicarea între autoritățile locale și centrale, dezvoltînd capacitățile CALM ca principala parte interesată în dezvoltarea și implementarea tuturor activităților proiectului
Lipsa încrederii membrilor comunității, migranților în autoritățile publice locale	Political/medium	Proiectul include un set de activități menite să consolideze încrederea între membrii comunității și autorități, în baza principiilor transparente, participative și incluzive. Colaborarea cu BRD/OIM privind asigurarea legăturilor între migranți și Guvern va fi consolidată.
Lipsa capacităților și expertizei autorităților locale în dezvoltarea parteneriatelor și în dezvoltarea serviciilor alternative	Operațional/mediu	Proiectul va utiliza cele mai bune practici, tehnici și expertize pentru a demonstra rezultate tangibile și impact sustenabil va depune efort pentru identificarea și consolidarea sinergiilor.
Suprapunere posibilă cu alte proiecte în curs de desfășurare	Operațional/mediu	Proiectul va identifica activitățile de cooperare cu programul în curs de desfășurare și se va dezvolta activități comune în scopul de a maximiza impactul intervențiilor. Vor fi organizate

		ședințe lunare de coordonare tehnică cu BRD/OIM, NEXUS și SDC

10. Gestionarea și coordonarea proiectului

Proiectul va fi desfășurat în conformitate cu Modalitatea de Implementare prin suport național, conform normelor și reglementărilor PNUD. Cancelaria de Stat este partenerul de implementare a Proiectului Integrarea Migrației în Dezvoltarea Locală (MIDL) și Secretarul General va asigura coordonarea de ansamblu. PNUD-Moldova va sprijini implementarea proiectului prin servicii în conformitate cu Acordul între Guvernul Republicii Moldova și PNUD pentru furnizarea de servicii prin modalitatea de implementare prin suport național de la 27 mai 2003. Lucrul în comun și în parteneriat cu partenerii naționali de implementare reprezintă punctul de pornire fundamental pentru toate prioritățile ONU în Moldova, așa cum este prevăzut de Cadrul de Parteneriat ONU pentru Republica Moldova.

[13]

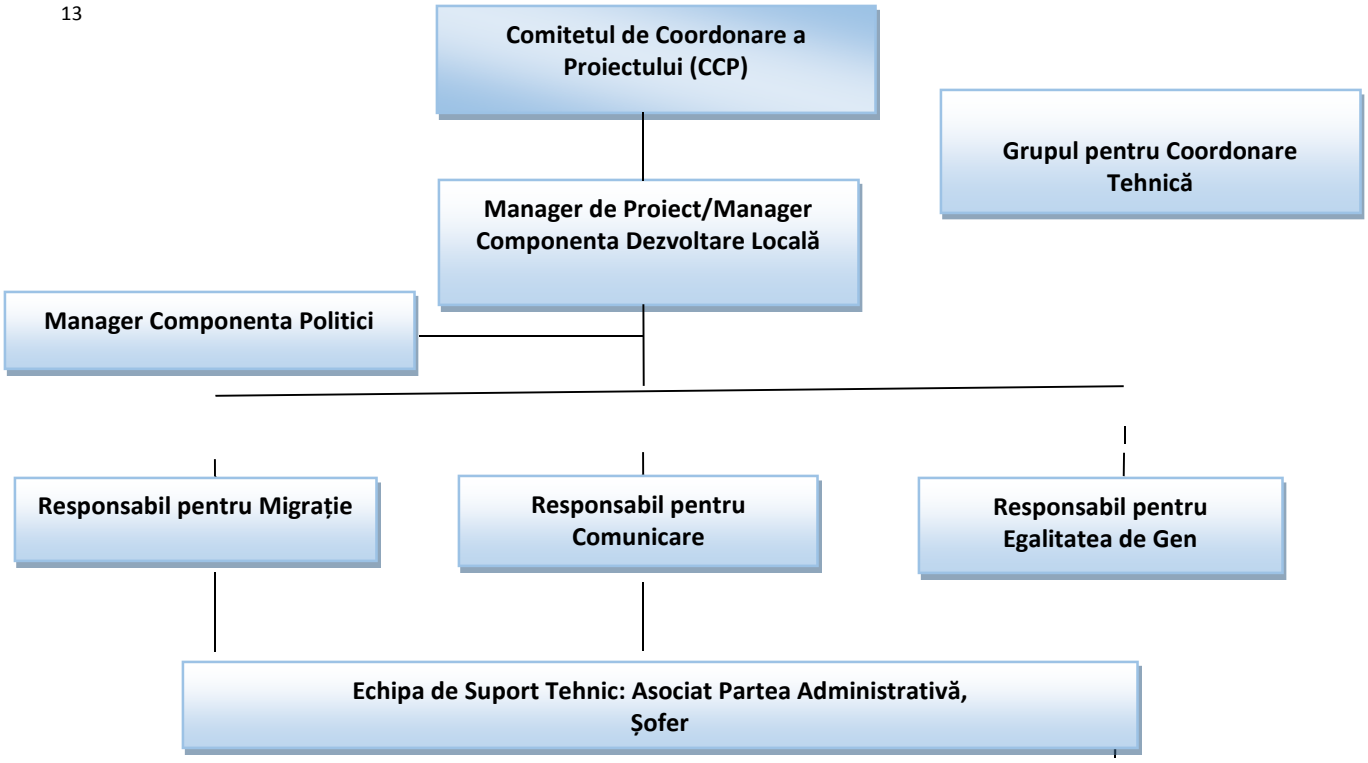

Potrivit Modalității de Implementare Directă (MID), Proiectul este implementat cu utilizarea resurselor operaționale, de achiziții, umane și alte proceduri ale partenerilor de implementare (Agenției ONU), care sunt conforme cu cele mai bune standarde internaționale și conțin suficiente garanții împotriva potențialelor acte de corupție sau deturnare de fonduri.

Punerea în aplicare și monitorizarea activităților proiectului vor fi efectuate de către PNUD, în conformitate cu reglementările, normele, directivele și procedurile în vigoare. Cu toate acestea, pentru a asigura dreptul de proprietate și sustenabilitatea proiectului, PNUD va lucra în strînsă colaborare cu OIM, UN WOMEN (parteneriat pentru activități specifice de gen), BRD, MMPSF, ANOFM, CALM, NEXUS, Centrele Syslab, OSC, la nivel național și local.

[13] Organigrama proiectului este bazată pe experiența PCDLI privind gestionarea unor proiecte și bugete similar e

În conformitate cu abordarea în bază de program, utilizată de către SDC privind M&D în Republica Moldova, un Comitet Comun de Coordonare va fi înființat pentru toate cele trei proiecte pentru M&D susținute de către SDC. Comitetul va fi format din reprezentanți ai BRD, MMPSF/ANOFM și ai Agenţiei Elveţiene pentru Dezvoltare şi Cooperare (SDC). PNUD, împreună cu alți doi parteneri de implementare ai SDC (OIM și IASCI) vor asigura serviciile de secretariat al Comitetului.
Totodată, pentru proiectul implementat de PNUD autoritatea principală a proiectului va fi **Comitetul de Coordonare a Proiectului (CCP)**, care va fi responsabil pentru oferirea orientării strategice pentru supravegherea progresului proiectului, revizuirea și aprobarea rapoartelor anuale, a planurilor de lucru, precum și pregătirea Raportului final. CCP se va convoca trimestrial sau cel puțin de două ori pe an și va consta din reprezentanți ai Cancelariei de Stat, ai APL, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, organizațiilor migranților, SDC, PNUD, ONU Femei, OIM/BRD și Nexus.

Grupul pentru Coordonare Tehnică a Proiectului va oferi consiliere esențială pentru o implementare și coordonare eficientă și calitativă a proiectului. Acesta va fi format din reprezentații principalelor părți interesate și anume SDC, OIM, PNUD, NEXUS și BRD, precum și ai altor părți interesate relevante după necesitate. Compoziția grupului poate fi modificată, pot fi stabilite sub-grupuri tehnice după caz și acestea se vor întruni trimestrial, dacă este necesar. Ședințele Grupului vor avea loc lunar.

Operațiunile Proiectului vor fi implementate prin intermediul **Echipei de Susținere a Proiectului (ESP**), care va asigura punerea în aplicare efectivă și eficientă a programului și va fi asigurată cu personal prin concursuri deschise, acesta fiind selectate de către o comisie de recrutare. ESP include:

- *2 Manageri pe Componente:* Manager Componenta Dezvoltare Locală, care, în scopul eficienței costurilor, va cumula funcțiile de Manager de Project și Manager Componenta Politici;
- *3 responsabili*, care vor acorda susținere în astfel de domenii ca migrația, egalitatea genurilor[14] și comunicare;
- *1 asociat* și *1 șofer,* responsabili pentru suportul tehnic și administrativ pentru întreaga echipă de implementare.

ESP va asigura coordonarea strînsă a activităților proiectului cu alte programe, proiecte și inițiative relevante, pentru a evita eventualele suprapuneri. ESP va asigura un management al proiectului bazat pe rezultate și implementarea cu succes a acestuia, monitorizarea și evaluarea minuțioasă a progresului proiectului, respectarea procedurilor, transparența și utilizarea eficientă a fondurilor, calitatea lucrărilor, și implicarea părților interesate la nivel național și local în procesele decizionale. În plus, fiecare membru al Echipei de Susținere a Proiectului va fi obligat să participe la cursurile obligatorii de instruire on-line ale PNUD pentru a studia standardele, normele și procedurile, ceea ce va consolida gradul de conștientizare și dorința de a lucra în mod pro-activ pentru a preveni, depista și combate actele de corupție, precum și a aborda problemele de integritate și conflict de interese personale. Termenii de Referință pentru personalul angajat, în mod detaliat, vor fi elaborați și anexați la Planul de Implementare.

În perioada august - decembrie 2015, Managerul Componenta Dezvoltare Locală/ Managerul de Proiect, Responsabilul pentru Comunicare, Asociatul, Șoferul, și toate cheltuielile administrative vor fi acoperite de către PCDLI actual. Dacă PCDLI va fi extins după 2015 sau noi activități modulare vor fi

[14] 50% angajare în cadrul proiectului

adăugate, atunci schema de personal, nivelul de implicare, precum și modalitățile de plată vor fi reexaminate în parteneriat cu donatorii.

Rolul de Asigurare a Calității pentru proiect, în numele PNUD, va fi îndeplinit de către Specialistul Programului (5% angajare) și Asociatul de Program (5% angajare), cu realizarea următoarelor sarcini:
• asigură eliberarea fondurilor pentru proiect;
• asigură că riscurile și problemele sunt monitorizate și soluționate, registrele sunt în mod sistematic actualizate;
• asigură că Rapoartele de Progres/Financiare sunt pregătite și prezentate la timp, corespund standardelor privind formatul și conținutul și sunt remise Consiliului Proiectului.

Specialiști internaționali și locali pe termen scurt vor fi implicați de către ESP cu scopul general de a oferi sprijin de consiliere tehnică întregii echipe a proiectului în asigurarea implementării efective și eficiente a rezultatelor proiectului, în conformitate cu cele mai bune practici internaționale, precum și cu ghidurile de politici relevante de nivel înalt. Specialiștii naționali și internaționali pe termen scurt vor fi responsabili pentru acordarea suportului tehnic de specialitate în domeniile solicitate de proiect, anume servicii de reintegrare, asociații după orașul natal, furnizarea serviciilor și cooperarea intercomunitară, dezvoltarea afacerilor și promovarea investițiilor**,** etc.

Pentru asigurarea cu expertiză specifică privind egalitatea genurilor (pentru activitate cu grupuri de femei din comunități, Rețeaua Femeilor din cadrul CALM, organizațiile de femei migranți", BCIS, etc.), PNUD va lucra în parteneriat și sub-contracta ONU Femei.

11. Raportare, monitorizare și evaluare

Raportare: PNUD va prezenta rapoarte anuale de progres și rapoarte financiare pentru fiecare an de implementare a proiectului, precum și rapoarte finale de progres și financiare, după încheierea programului (durata programului fiind de 3,5 ani), în conformitate cu SAA. Rapoartele de fond vor expune în detalii activitățile, realizările și rezultatele, problemele și lecțiile învățate, precum și căile de depășire a deficiențelor identificate ale proiectului, de asemenea vor specifica activitățile principale planificate pentru anul următor. Trimestrial sau semi-anual (în funcție de numărul de ședințe convocate ale Consiliului), vor fi pregătite și prezentate membrilor Consiliului pentru aprobare rapoarte de progres bazat pe principii cheie, cum ar fi raportarea anuală în baza rezultatelor.

Anual, Managerul de Proiect va pregăti un raport consolidat, în baza celor anterioare prezentate trimestrial sau semi-anual și aprobate. Raportul anual consolidat de progres va fi aprobat de către Consiliul Proiectului și prezentat donatorului.
Proiectul va corespunde standardelor ONU în ceea ce privește planificarea internă, procedurile de monitorizare și raportare, care includ planuri și rapoarte trimestriale sau semi-anuale, precum și un Plan de Monitorizare a Performanței, acesta din urmă fiind elaborat într-un mod participativ, cu implicarea tuturor părților interesate în cadrul etapei inițiale de implementare a proiectului.

Monitorizare și Evaluare: Monitorizarea regulată a Proiectului se va efectua în funcție de Planul de Monitorizare și Evaluare (Planul M&E), care va fi aprobat de către Comitetul de Coordonare a Proiectului. Planul M&E va fi ajustat conform cerințelor ONU și partenerii săi cheie. Scopul principal al acestuia va fi de a asigura un feedback continuu privind implementarea, identificarea timpurie a problemelor potențiale pentru a facilita ajustări în timp util pentru funcționarea proiectului și implementarea în conformitate cu planul strategic general al acestuia. De asemenea, monitorizarea, cu accent pe evaluarea sistematică la nivel de proiect, oferă baza pentru luarea deciziilor și întreprinderea măsurilor și este indispensabil pentru furnizarea informațiilor și datelor pentru evaluări. Acest proces va fi bazat pe colectarea datelor și este important ca astfel de date și informații să fie acumulate într-un mod organizat si planificat, în conformitate cu Planul M&E.

Audit: Proiectul va fi supus auditului în corespundere cu politica internă a PNUD privind auditul.

Anexa 1. Intervenții actuale și precedente relevante

Anexa 2. Sumar al funcțiilor cheie ale echipei proiectului

Anexa 3. Cadrul Logic

Anexa 4. Bugetul